

Adroddiad y Pwyllgor Cyngtori ar Wybodaeth Ar-lein, Hydref 2026

Gofyniad o dan adran 152(5) o'r Ddeddf Diogelwch Ar-lein

13 Hydref 2026

Ynglŷn â'r adroddiad hwn

Sefydlwyd y Pwyllgor Cyngori ar Wybodaeth Ar-lein gan Ofcom i gyflawni ei ddyletswydd o dan adran 152 o'r Ddeddf Diogelwch Ar-lein ('y Ddeddf') i sefydlu a chynnal pwyllgor cyngori ar gamwybodaeth a thwyllwybodaeth. Rydym yn disgrifio'r fframwaith deddfwriaethol a'r hanes isod.

Mae'r Ddeddf yn nodi bod yn rhaid i'r Pwyllgor gyhoeddi adroddiad o fewn y cyfnod o 18 mis ar ôl ei sefydlu. Mae'r Pwyllgor yn cyhoeddi'r adroddiad hwn er mwyn cyflawni'r ddyletswydd honno. Y Pwyllgor, ac nid Ofcom, sy'n gyfrifol am gynnwys yr adroddiad hwn. Rydym yn cyhoeddi adroddiadau eraill a chofnodion ein cyfarfodydd, a nodir trosolwg o'r gwaith rydym wedi'i wneud hyd yn hyn isod.

Penodwyd aelodau'r Pwyllgor drwy'r broses y mae Ofcom yn ei defnyddio ar gyfer amrywiaeth o'i gyrrff statudol. Mae aelodau'r Pwyllgor yn gwasanaethu fel unigolion yn hytrach nag fel cynrychiolwyr unrhyw sefydliad.

Nid yw'r Ddeddf yn nodi pwrpas, cynnwys na chynulleidfâ'r adroddiad. Fodd bynnag, mae gan y Pwyllgor rôl benodol a ragnodir gan y Ddeddf ac mae'r adroddiad hwn yn adlewyrchu'r rôl honno. Rydym yn pwysleisio nad adroddiad cyffredinol yw hwn ar gamwybodaeth a thwyllwybodaeth gan eu bod yn effeithio ar y DU, nac ar y Ddeddf. Fodd bynnag, gan fod y ddyletswydd i adrodd hefyd wedi'i rhagnodi gan y Senedd, rydym wedi ceisio rhannu casgliadau o'n gwaith a fydd o gymorth i seneddswyr ac eraill sy'n ymwneud â llunio polisiau yn y maes hwn lle gallwn o fewn ein cylch gorchwyl. Rydym yn croesawu unrhyw adborth a all lywio adroddiadau'r Pwyllgor yn y dyfodol.

Diffinio camwybodaeth a thwyllwybodaeth

Mae Llywodraeth y DU wedi diffinio camwybodaeth fel creu a lledaenu gwybodaeth ffug a/neu wedi'i thrin yn fwriadol sydd â'r bwriad o dwyllo a charmarwain pobl, naill ai at ddibenion achosi niwed, neu er budd gwleidyddol, personol neu ariannol. Diffinnir camwybodaeth fel lledaenu gwybodaeth ffug yn anfwriadol.¹ Defnyddir diffiniadau tebyg mewn manau eraill. Er bod y gwahaniaeth yn seiliedig ar fwriad yn bwysig, mae camwybodaeth a thwyllwybodaeth yn anwahanadwy: os ydych chi'n fy nhwylo ac rwy'n ailadrodd eich celwyddau, mae eich camwybodaeth yn dod yn gamwybodaeth i mi.

O'i roi mor syml â phosibl, mae camwybodaeth a thwyllwybodaeth yn golygu twyll a chamgymeriadau. Gall fod yn ddefnyddiol weithiau defnyddio iaith symlach i annog dealltwriaeth glir ac ymatebion cymesur i'r materion dan sylw. Byddai gofyn beth mae Ofcom yn ei wneud am gamwybodaeth ar-lein yn debyg iawn i ofyn beth mae Ofcom yn ei wneud am bobl sy'n gwneud camgymeriadau ar y rhyngwyd. Mae ei roi mewn iaith symlach yn helpu i ddangos bod angen datganiad problem fwy clir a mwy ffocws os ydym am gael ymateb cymesur ac effeithiol.

¹ Gweler, er enghraifft, Swyddfa'r Cabinet ac Adran Gwyddoniaeth, Arloesi a Thechnoleg, 2023. [Taflen Ffeithiau ar y CDU a'r RRU](#). Fel y dyfynnwyd yn y Pwyllgor Cyfathrebu a Digidol, 2024. [Dyfodol Newyddion](#), pennod 7.

Mae camwybodaeth a thwyllwybodaeth yn nodweddion o gymdeithasau agored. Ni ellir eu dileu oherwydd byddai'r mesurau sydd eu hangen i'w dileu yn ddiwedd cymdeithas agored. Ond nid problemau haniaethol ydynt. Mae camwybodaeth a thwyllwybodaeth yn achosi ac yn cyfrannu at broblemau penodol i bobl benodol ac mae gwaith da, ffocws i'w wneud i ddiogelu pobl rhag categorïau penodol o niwed—o dwyll ariannol i ymyrraeth dramor.

Rhyddid mynegiant

Mae rhyddid mynegiant yn ganolog i waith y Pwyllgor. Mae bygythiadau gwirioneddol o gamwybodaeth a thwyllwybodaeth ond efallai bygythiadau hyd yn oed yn fwy o or-ymateb neu ymateb yn amhriodol i'r bygythiadau hynny. Mae ein hymrwymiad i ryddid mynegiant yn gyrru ein gwaith i ddiffinio problemau gwirioneddol ac atebion cymesur yn glir o fewn ein cylch gwaith o gamwybodaeth a thwyllwybodaeth. Rydym yn pwysleisio, yng nghyd-destun cyfreithiol y DU, fod rhyddid mynegiant yn cynnwys y rhyddid i rannu a derbyn syniadau. Mae pwysigrwydd rhyddid mynegiant hefyd yn thema allweddol i'r Ddeddf. Mae ein rôl yn cynnwys cynghori Ofcom ar sut y gall ei waith yn y maes hwn barchu a diogelu rhyddid mynegiant orau a bod yn gymesur â'r risgiau sy'n gysylltiedig. Byddwn yn dychwelyd at y thema hon drwy gydol yr adroddiad.

Ochr yn ochr â'r hawl gyfreithiol i ryddid mynegiant mae parch syml at allu a hawl pobl i wneud eu meddyliau eu hunain. Mae'r Athro Syr Chris Whitty, Prif Swyddog Meddygol, wedi argymhell "gwrthsefyll camwybodaeth am frechlynnau yn gryf pan fo angen"² ond hefyd wedi sylwi bod "y cyhoedd ym Mhrydain mewn gwirionedd yn hynod o synhwyrol ar bron pob un o'r pynciau hyn... ac mae angen i ni gofio hynny."³

Cyd-destun deddfwriaethol

Cynigiodd y Papur Gwyn Niwed Ar-lein gwreiddiol yn 2019: "Bydd angen i gwmnïau gymryd mesurau cymesur a rhagweithiol i helpu defnyddwyr i ddeall natur a dibynadwyedd y wybodaeth y maent yn ei derbyn, i leihau lledaeniad camwybodaeth gamarweiniol a niweidiol ac i gynyddu hygrychedd cynnwys newyddion dibynadwy ac amrywiol."⁴

Cynigiwyd y Pwyllgor am y tro cyntaf yn y Bil Diogelwch Ar-lein drafft a gyhoeddwyd yn 2021, lle cafodd ei baru â phwerau i Ofcom reoleiddio cynnwys lle'r oedd "risg y gallai'r cynnwys gael effaith niweidiol sylweddol – yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol – ar iechyd corfforol neu seicolegol

² Er enghraifft, yn Chief Medical Officer, 2025. [Adroddiad blynyddol Chief Medical Officer 2025: heintiau, Crynodeb gweithredol ac argymhellion.](#)

³ Yr Athro Syr Chris Whitty, 2026. [Yr Athro Syr Chris Whitty ar gamwybodaeth a thwyllwybodaeth yn faes gofal iechyd: sesiwn Uwchgynhadledd 2026](#), am 13m20s.

⁴ Llywodraeth EM, 2019. [Papur Gwyn Niwed Ar-lein](#), t. 71.

oedolyn â sensitifrwydd cyffredin."⁵ Disgwylid y byddai'r categori newydd hwn o gynnwys rheoledig yn cynnwys mathau amrywiol o gamwybodaeth a thwyllwybodaeth.

Cafodd y pwerau i reoleiddio cynnwys a elwir yn 'gyfreithlon ond niweidiol' yn gyffredinol - gan gynnwys camwybodaeth nad oeddent yn gyfystyr â throsedd – eu tynnu allan o'r Bil ddiwedd 2022 ond cadwyd y pwyllgor cynghorol yn nhestun terfynol y Ddeddf a gytunwyd yn 2023. Mae'n rhaid i'r Pwyllgor ystyried sut y gall roi cyngor i Ofcom orau o ystyried yr esblygiad hwn o'r ddeddfwriaeth i ffwrdd o roi cymaint o bwerau sylweddol â phosibl i'r rheoleiddiwr yn y maes hwn.

Wrth osod agenda ar gyfer y Pwyllgor rydym wedi ceisio bod yn driw i'r nod statudol eang o ddiogelu dinasyddion rhag niwed yn ddigonol, ac i lythyren y statud a'r pwerau a'r dyletswyddau penodol y mae'n eu rhoi i Ofcom.

Rhybuddion ynghylch camwybodaeth a thwyllwybodaeth yn y DU

Mae diddordeb mawr yn y pwnc hwn gan ystod eang o leisiau arbenigol pwysig ym mywyd cyhoeddus ac yn benodol gan arweinwyr diogelwch cenedlaethol. Mae'r Pwyllgor wedi ymrwymo i ddefnyddio'r dystiolaeth sydd ar gael i lywio ein cyngor.

Cyn inni egluro rôl gul Ofcom mewn perthynas â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth, efallai y byddai'n ddefnyddiol dod â rhai o'r rhybuddion swyddogol llym am y bygythiadau o gamwybodaeth a thwyllwybodaeth ar lefel genedlaethol a rhyngwladol.

Daeth Adolygiad Rycroft i'r casgliad canlynol: ynghylch gwrthweithio dylanwad ariannol ac ymyrraeth dramor yng ngwleidyddiaeth y DU "My assessment, then, is that we are, indeed, already experiencing 'information warfare'. While our political life has not yet been subsumed by this assault, our defences are worryingly weak. If relentless exposure to disinformation on social media persuades even a small proportion of the UK population that our politics is irreversibly broken, the risk grows quickly that some will seek to resolve their discontents by extra-political action."⁶

Mae Pennaeth y Gwasanaeth Cudd-wybodaeth, MI6, wedi rhybuddio: " We are being contested from sea to space, from the battlefield to the boardroom. And even our brains, as disinformation manipulates our understanding of each other and ourselves. Across the globe, we are now confronting not one single danger, but an interlocking web of security challenges – military, technological, social, ethical even – each shaping the other in complex ways. We are now operating in a space between peace and war."⁷

⁵ Llywodraeth EM, 2021. [Bil Diogelwch Ar-lein Drafft](#), t. 41.

⁶ Adolygiad Rycroft, 2026. [Adolygiad Rycroft: Adroddiad yr Adolygiad Annibynnol i Wrthsefyll Dylanwad Ariannol Tramor ac Ymyrraeth yng Ngwleidyddiaeth y DU](#), t. 19.

⁷ Blaise Metreweli, Pennaeth y Gwasanaeth Cudd-wybodaeth, 2025. [Araith gan Blaise Metreweli, Pennaeth SIS, 15 Rhagfyr 2025](#).

Mae Pennaeth Staff Amddiffyn⁸ a chyn Cyfarwyddwr Cyffredinol MI5 yn 2024⁹ hefyd wedi rhybuddio am chamwybodaeth. Mae strategaeth llythrennedd yn y cyfryngau'r Llywodraeth yn nodi bod "the spread of misleading information online contributed to unrest in our communities" yn sgil ymosodiad Southport.¹⁰ Mae Pwyllgor Materion Tramor Tŷ'r Cyffredin wedi dod i'r casgliad y dylid ystyried "disinformation and foreign information manipulation and interference (FIMI) as an existential threat to the UK and its interests overseas."¹¹

Rydym yn parchu arbenigedd ac awdurdod pob un o'r sefydliadau hyn, ac rydym yn tynnu sylw at eu rhybuddion. Rydym yn croesawu'r ymrwymiad yn y Cynllun Buddsoddi mewn Diogelwch i sgwrs genedlaethol ar amddiffyn a diogelwch,¹² sydd angen cynnwys trafodaeth wybodus ar gamwybodaeth a thwyllwybodaeth, ymyrraeth dramor, a'r ystod lawn o ymatebion posibl, nid dim ond y rhai a fyddai'n gyfrifoldeb i Ofcom. Rydym yn cydnabod bod dadl gyhoeddus wybodus yn gymhleth oherwydd faint o ymchwil a dadansoddi o ansawdd isel yn y maes hwn, ac yn benodol dadansoddiad sy'n ceisio priodoli gweithgaredd gamwybodaeth a thwyllwybodaeth actorion gwladwriaethol gelyniaethus yn seiliedig ar dystiolaeth fregus. Mae'r bygythiad yn real, ond nid yw llawer o'r honiadau a wneir amdano. Yn ein barn ni, mae hyn yn tanlinellu gwerth sgwrs genedlaethol wybodus ar y materion hyn.

Mae'r rhybuddion hyn yn angenrheidiol er mwyn deall cyd-destun gwaith y Pwyllgor a gwaith Ofcom. Fodd bynnag, rhaid i Ofcom weithio o fewn y rôl a'r pwerau penodol y mae'r senedd wedi'u rhoi iddo, gan ddefnyddio tystiolaeth agored i lywio ei benderfyniadau, a pharchu a diogelu rhyddid mynegiant. Mae datganiadau eang o'r risgiau fel y rhain yn bwysig, ond mae'n rhaid i gamau rheoleiddio fod yn dargedig ac yn gymesur yn seiliedig ar y gyfraith a'r dystiolaeth.

Nid yw'r Gofrestr Risg Genedlaethol yn cynnwys gamwybodaeth a thwyllwybodaeth ymhlith ei rhestr o'r risgiau mwyaf difrifol sy'n wynebu'r DU.¹³ Mae'n cydnabod y gall camwybodaeth a thwyllwybodaeth waethygu risgiau eraill mewn rhai achosion, ac mae cofrestr 2026 yn cynnwys risg newydd o ymyrraeth ym mhroses ddemocrataidd y DU, a allai gynnwys "dirywiad y gofod gwybodaeth ar-lein".

Yng ngwaith y Pwyllgor, rydym wedi ceisio mabwysiadu dull tebyg o geisio deall niwediau penodol y gellir eu hachosi neu eu gwaethygu gan gamwybodaeth a thwyllwybodaeth, ac ymatebion cymesur i'r risgiau hynny.

⁸ Prif farsial yr Awyrlu Syr Richard Knighton KCB ADC FREng, 2026. [Araith Pennaeth y Staff Diogelu yn Wythnos Tech Llundain](#).

⁹ Cyfarwyddwr Cyffredinol Ken McCallum, 2024. Y [Cyfarwyddwr Cyffredinol Ken McCallum yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am fygythiadau](#).

¹⁰ Yr Adran Gwyddoniaeth, Arloesi a Thechnoleg, 2026. [Cenedl Ddigidol Ddiogel a Gwybodus](#).

¹¹ Pwyllgor Materion Tramor, 2026. [Diplomyddiaeth camwybodaeth: Sut mae actorion maleisus yn ceisio tanseilio democratiaeth](#), t. 3.

¹² Y Weinyddiaeth Diogelu, 2026. [Y Cynllun Buddsoddi mewn diogelwch: Arfogi ein lluoedd, diogelu ein dyfodol](#).

¹³ Llywodraeth EM, 2026. [Cofrestr Risg Genedlaethol 2026](#).

Rôl Ofcom mewn perthynas â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth ar-lein

Mae'r fframwaith deddfwriaethol sy'n llywodraethu gwaith Ofcom ar gamwybodaeth a thwyllwybodaeth ar-lein yn gymhleth. Nid yw'r hyn sy'n dilyn wedi'i fwriadu i fod yn ddatganiad cyflawn o'r gyfraith.

Penderfynodd y Senedd roi ychydig o bwerau a dyletswyddau penodol i Ofcom mewn perthynas â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth ar-lein. O dan y Ddeddf, nid oes gan Ofcom unrhyw bwerau uniongyrchol i fynnu bod cwmnïau'n gweithredu ar gamwybodaeth neu thwyllwybodaeth gan nad ydynt wedi'u diffinio fel cynnwys anghyfreithlon, nac fel cynnwys sy'n niweidiol i blant o dan y Ddeddf. Mae rhai pwerau cysylltiedig sy'n berthnasol i'r materion hyn a allai helpu i wrthsefyll camwybodaeth a thwyllwybodaeth ar-lein, ond dim ond mewn amgylchiadau penodol iawn y mae'r rhain yn berthnasol. Gall rhai bod yn droseddau anghyfreithlon a blaenoriaeth neu beidio, megis troseddau twyll, y drosedd ymyrraeth dramor, a'r drosedd cyfathrebu ffug. Mae'r bar ar gyfer cyrraedd y trothwy troseddol yn uchel, ac mae rhai troseddau, er enghraifft gydag ymyrraeth dramor yn cynnwys cynnwys y tu hwnt i gamwybodaeth a thwyllwybodaeth. Gall rhywfaint o gamwybodaeth neu thwyllwybodaeth hefyd orgyffwrdd â chategorïau o gynnwys sy'n niweidiol i blant fel y'i diffinnir yn y Ddeddf.

Mae gan Ofcom ddyletswyddau cysylltiedig hefyd a allai gael effaith ar atal lledaeniad camwybodaeth a thwyllwybodaeth. Mae'r rhain yn cynnwys y dyletswyddau ychwanegol ar wasanaethau wedi'u categorio i gymhwyso eu Telerau Gwasanaeth yn gyson, gan fod gan rai gwasanaethau bolisiau sy'n gwahardd neu'n israddio rhai mathau o gamwybodaeth neu thwyllwybodaeth.

Yn ogystal, mae gan Ofcom dyletswyddau llythrennedd yn y cyfryngau, ond nid ar wasanaethau rheoleiddiedig, mewn perthynas â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth. Mae gofyniad statudol hefyd i greu a chynnal y pwyllgor cynghori sy'n canolbwyntio ar gamwybodaeth neu thwyllwybodaeth. Y tu hwnt i'r pwerau cysylltiedig hyn, nid oes gan Ofcom unrhyw bwerau eraill sy'n gysylltiedig â chamwybodaeth neu thwyllwybodaeth o dan y Ddeddf.

Cynnwys anghyfreithlon o dan y Ddeddf Diogelwch Ar-lein

Fodd bynnag, lle mae cynnwys o'r fath yn gyfystyr â throsedd perthnasol, neu'n croestorri â math o gynnwys a nodir yn y Ddeddf sy'n niweidiol i blant, bydd y dyletswyddau ar ddarparwyr yn berthnasol. Yn adran 59 o'r Ddeddf, creodd Senedd y DU gategori o "gynnwys anghyfreithlon" sy'n golygu cynnwys y mae ei ddefnyddio, ei feddu, ei wyllo, ei gyrchu, ei gyhoeddi neu ei ledaenu yn gyfystyr â throsedd, ac eithrio rhai mathau o droseddau a bennir yn isadran 6, megis troseddau eiddo deallusol.¹⁴ Mae gan wasanaethau rheoleiddiedig ddyletswyddau mewn perthynas â chynnwys anghyfreithlon.

¹⁴ Mae'r geiriad cywir wedi'i nodi yn [Neddf Diogelwch Ar-lein 2023, adran 59](#).

Mae dyletswyddau'n berthnasol mewn perthynas â chynnwys anghyfreithlon sy'n ymwneud â "throsedd flaenoriaeth" penodol megis ymyrraeth dramor sydd â'r nod cyffredinol o atal neu leihau'r risg y bydd unigolion yn dod ar draws cynnwys anghyfreithlon â blaenoriaeth. Mae troseddau blaenoriaeth benodedig a nodir yn Atodlen 7 a all gysylltu â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth yn cynnwys twyll a throseddau ariannol, casineb ac aflonyddu, ac ymyrraeth dramor. Fel y mae'r adran nesaf yn ei nodi, mae gan y Pwyllgor raglenni gwaith sy'n berthnasol i bob un o'r meysydd hyn.

Dyletswyddau Telerau Gwasanaeth ar gyfer gwasanaethau wedi'u categoraiddio

Yn ogystal â'r gofyniad ar wasanaethau defnyddiwr-i-ddefnyddiwr i sicrhau eu bod yn cymhwyso eu Telerau Gwasanaeth eu hunain yn gyson mewn perthynas â chynnwys anghyfreithlon a chynnwys sy'n niweidiol i blant, yn y dyfodol, bydd gan wasanaethau Categori 1 ddyletswyddau ychwanegol i gymhwyso Telerau Gwasanaeth yn gyson mewn perthynas â chyfyngu mynediad defnyddwyr at gynnwys neu atal neu wahardd defnyddwyr. Mae hyn yn cynnwys lle mae ganddynt bolisiâu sy'n ymwneud â chamwybodaeth neu thwyllwybodaeth.¹⁵ Nid oes gofyniad ar wasanaethau gael polisiâu o'r fath, ond lle maent yn bodoli, bydd angen i ddarparwyr gwasanaeth gymhwyso eu Telerau Gwasanaeth yn gyson.

Dyletswyddau tryloywder ar gyfer gwasanaethau wedi'u categoraiddio

Mae'r Ddeddf Diogelwch Ar-lein yn rhoi pwerau i Ofcom gyhoeddi hysbysiadau tryloywder blynyddol, sy'n ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr gwasanaethau wedi'u categoraiddio cyhoeddi adroddiadau tryloywder sy'n cynnwys gwybodaeth am faterion diogelwch ar-lein penodol. Bwriad yr adroddiadau hyn yw gwella dealltwriaeth y cyhoedd o risgiau diogelwch ar-lein, y mesurau y mae darparwyr yn eu cymryd i fynd i'r afael â nhw, a thueddiadau ehangach y diwydiant mewn diogelwch ar-lein. Rhaid i Ofcom hefyd gyhoeddi ei adroddiad tryloywder blynyddol ei hun sy'n tynnu ar wybodaeth a gynhyrchir gan ddarparwyr am eu gwasanaethau. Mae'n ofynnol i'r Pwyllgor gynghori ar arfer y pwerau hyn i'r graddau y maent yn ymwneud â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth. Rydym yn trafod ein gwaith yn y maes hwn isod.

Dyletswyddau llythrennedd yn y cyfryngau ar gyfer Ofcom

Mae'r Ddeddf yn egluro ac yn ychwanegu manylder at ddyletswyddau llythrennedd yn y cyfryngau presennol Ofcom. Mae'r Ddeddf yn nodi: "OFCOM must take such steps, and enter into such arrangements, as they consider most likely to be effective in heightening the public's awareness and understanding of ways in which they can protect themselves and others when using regulated services, in particular by helping them to... understand the nature and impact of disinformation and misinformation, and reduce their and others' exposure to it."¹⁶ Mae'n ofynnol i'r Pwyllgor gynghori ar sut mae Ofcom yn arfer y swyddogaethau hyn mewn perthynas â mynd i'r afael â chamwybodaeth

¹⁵ Mae'r geiriad cywir wedi'i nodi yn [Neddf Diogelwch Ar-lein 2023, adran 72](#).

¹⁶ Mae rhagor o fanylion ar gael yn [Deddf Diogelwch Ar-lein 2023, adran 165](#).

a thwyllwybodaeth ar wasanaethau rheoleiddiedig ac rydym yn trafod y gwaith a wnaethom isod. Nid yw'r Ddeddf yn gosod unrhyw ddyletswyddau cyfatebol ar wasanaethau rheoleiddiedig.

Gwaith y Pwyllgor Cyngori ar Wybodaeth Ar-lein hyd yn hyn

Mae adran 152 o'r Ddeddf yn nodi bod yn rhaid i'r Pwyllgor ddarparu cyngor i Ofcom ar:

- sut y dylai darparwyr gwasanaethau rheoleiddiedig ddelio â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth ar wasanaethau o'r fath,
- y ffodd y mae OFCOM yn arfer y pŵer a roddir gan adran 77 i fynnu gwybodaeth am fater a restrir yn Rhan 1 neu 2 o Atodlen 8, i'r graddau y mae'n ymwneud â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth,
- y ffodd y mae OFCOM yn cyflawni ei swyddogaethau o dan adran 11 o'r Ddeddf Cyfathrebiadau (dyletswyddau i hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau) mewn perthynas â mynd i'r afael â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth ar wasanaethau a rheoleiddiedig.

Nod y Pwyllgor yw cael ei arwain gan ymchwil a thystiolaeth. Ein prif allbynnau yw cyfres o nodiadau cyngor cyhoeddiedig ac adolygiadau llenyddiaeth ar ddiogelu pobl rhag mathau penodol o niwed a achosir neu a gyfrannir ato gan gamwybodaeth a thwyllwybodaeth. Yn ogystal, mae'r Pwyllgor hefyd yn cynghori ar waith Ofcom yn ôl yr angen. Cyhoeddir cofnodion ein cyfarfodydd ar wefan Ofcom.

Cyhoeddwyd y nodyn cyngor cyntaf ym mis Tachwedd 2025 ac roedd yn canolbwyntio ar gamwybodaeth ariannol. Cyhoeddwyd yr ail nodyn cyngor ym mis Hydref 2026 ac roedd yn canolbwyntio ar rai bygythiadau ar-lein i etholiadau. Bydd y trydydd nodyn cyngor, sydd wrthi'n cael ei baratoi ar hyn o bryd, yn canolbwyntio ar gamwybodaeth a thwyllwybodaeth ar-lein ac anhrefn cyhoeddus all-lein.

Yn ogystal â'r nodiadau cyngor hyn, mae'r Pwyllgor hefyd wedi ymgysylltu ag Ofcom ar amrywiaeth o bynciau eraill. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Y drosedd ymyrraeth dramor
- Gwaith Ofcom ar lythrennedd yn y cyfryngau gan ei fod yn ymwneud â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth ar-lein
- Mynediad ymchwilydd at ddata
- Etholiadau, gan gynnwys gwaith Ofcom cyn etholiadau Mai 2026
- Ymgysylltu â'r Comisiwn Etholiadol
- Diogelwch Ar-lein Menywod a Merched
- Ymchwil mewnwelediadau ymddygiadol
- Gwaith Diogelwch Ar-lein Ofcom sy'n gysylltiedig â thechnoleg
- Arfer pwerau tryloywder Ofcom

Mae'r Pwyllgor yn bwriadu parhau i gyhoeddi nodiadau cyngor wedi'u cefnogi gan dystiolaeth o ansawdd uchel ar feysydd penodol lle mae pryder fod camwybodaeth a thwyllwybodaeth yn achosi neu'n cyfrannu at niwed sy'n berthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor. Gall y rhain gynnwys:

- Ymyrraeth dramor
- Radicaleiddio a gwrthsefyll eithafiaeth dreisgar, yn benodol mecanweithiau radicaleiddio lle bo'n berthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor
- Niwed sy'n gysylltiedig ag iechyd
- Diogelwch Ar-lein Menywod a Merched
- Cynnwys a gynhyrchir gan AI a'i effaith ar gamwybodaeth a thwyllwybodaeth
- Sut y gall camwybodaeth a thwyllwybodaeth effeithio ar ganfyddiadau pobl o risgiau

Gofynion tryloywder a gwybodaeth

Mae'r gwaith hwn yn parhau. O dan y Ddeddf, dim ond ar ôl sefydlu'r gofrestr gategoreiddio y gallai'r gofynion tryloywder ar gyfer gwasanaethau wedi'u categoreiddio dod i rym. Barn gyffredinol y pwyllgor hwn yw bod y wybodaeth, y data a'r dystiolaeth sydd ar gael yn agored yn ddigonol fel sail ar gyfer llunio polisïau a gwneud penderfyniadau gweithredol effeithiol ar gamwybodaeth a thwyllwybodaeth ac mae hyn yn cael ei adlewyrchu yn ein sylwadau ar y sail dystiolaeth isod. Yn unol â'n dyletswyddau statudol, erbyn adeg cyhoeddi bydd y Pwyllgor wedi adolygu a rhoi adborth ar yr adrannau o'r hysbysiadau tryloywder sy'n ymwneud â chamwybodaeth, thwyllwybodaeth a llythrennedd yn y cyfryngau.

Llythrennedd yn y cyfryngau

Cyfarfu'r Pwyllgor â thîm Gwneud Synnwyr o'r Cyfryngau Ofcom yn ein hail gyfarfod ym mis Mehefin 2025 a rhoddodd fewnbwn i [Ddiogelwch Ar-lein: Ein Hagenda Ymchwil](#). Gan nad oes gan Ofcom bwerau i orfodi platfformau i weithredu ei argymhellion llythrennedd yn y cyfryngau, mae'n hanfodol i blatfformau eu gweithredu'n wirfoddol. Yn ogystal, rydym wedi argymhell y dylai Ofcom ddefnyddio ei bwerau tryloywder i orfodi platfformau i ddatgelu gwybodaeth am eu hymdrechion eu hunain i hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau.

Deallusrwydd Artiffisial (AI)

Y genhedlaeth newydd o wasanaethau ar-lein biliwn o ddefnyddwyr yw offer Deallusrwydd Artiffisial (AI), sy'n canolbwyntio ar sgwrs sy'n seiliedig ar destun ar hyn o bryd ond yn ymestyn ymhell y tu hwnt i hynny. Mae rhai o'r offer hwn wedi'u cynnwys o dan ddiffiniad y Ddeddf o wasanaethau defnyddiwr-i-ddefnyddiwr neu wasanaethau chwilio, ond nid pob un ohonynt. Rydym yn deall y bydd y Senedd yn ystyried sut i ymestyn ac addasu'r dyletswyddau diogelwch cynnwys anghyfreithlon yn y Ddeddf i gynnwys gwasanaethau AI trwy is-ddeddfwriaeth, a amlinellir mewn pŵer dirprwyedig yn Neddf Troseddu a Phlisma 2026.¹⁷

¹⁷ Cwestiwn Seneddol ar [Ddeallusrwydd Artiffisial: Diogelwch](#), 2026.

Yn ein nodyn cynghori ar etholiadau, argymhellwyd y dylai Ofcom annog a chomisiynu ymchwil i'r defnydd o AI cynhyrchiol fel ffynhonnell newyddion a barn wleidyddol gan bleidleiswyr ifanc a phobl sy'n pleidleisio am y tro cyntaf, y bydd eu pwysigrwydd yn tyfu'n sydyn os caiff yr etholfraint ei hystreyn tra gall mynediad at rai gwasanaethau gael ei gyfyngu, yn unol â chyhoeddiadau Llywodraeth y DU i wahardd pobl dan 16 oed o gyfyngau cymdeithasol. Dylai hefyd annog a chomisiynu ymchwil i wasanaethau negeseuon preifat. Nodwn fod Ofcom wedi cyhoeddi ei [Adroddiad Newyddion 2026](#), sy'n dangos bod un o bob pump o oedolion bellach yn defnyddio offer AI i gael y newyddion diweddaraf.

Mae bodolaeth y technolegau newydd hyn yn codi materion newydd mewn perthynas â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth, gan gynnwys lleihau'r gost o gynhyrchu a phersonoli cynnwys camwybodaeth amlgyfrwng ac amlieithog i lefelau dibwys.

Pryder pellach, sy'n dod i'r amlwg yw'r defnydd o systemau AI asiantaidd sy'n gallu cynllunio a chyflawni tasgau aml-gam gyda goruchwyliaeth ddynol gyfyngedig, a allai ymhennu amser awtomeiddio nid yn unig cynnwys ymgyrchoedd camwybodaeth ond eu cydlynu a'u haddasu hefyd. Rydym yn argymhell y dylai swyddogaethau llythrennedd yn y cyfryngau ac ymchwil Ofcom drin y gallu esblygol hwn, yn hytrach nag unrhyw dechnoleg gyfredol unigol, fel gwrthrych perthnasol a gwydn o sylw parhaus.

Mae'r galluoedd presennol yn ddigonol i waethgu'r niwed a achosir neu a gyfrannir atynt gan gamwybodaeth. Rhagdybiaeth yw y bydd y risgiau yn dod yn llawer mwy difrifol a bydd y cyfleoedd sydd ar gael i actorion gelyniaethus yn dod yn sylweddol fwy.

Dylai swyddogaethau llythrennedd yn y cyfryngau ac ymchwil Ofcom hefyd ystyried sut y gellir cymhwyso'r un galluoedd sy'n gostwng cost cynhyrchu camwybodaeth yn ei erbyn. Er enghraifft, wrth ganfod cynnwys synthetig neu gydgyssylltiedig ar raddfa fawr, gwirio tarddiad delweddau a fideo, ac addasu a chyfieithu adnoddau llythrennedd yn y cyfryngau ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd yn rhatach nag sydd wedi bod yn bosibl o'r blaen.

I'r rhai sy'n amddiffyn rhag camwybodaeth faleisus ac sydd wedi ymrwymo i ddiogelu rhyddid mynegiant, mae cyfyngiadau yn y fframwaith presennol yn debygol o gael canlyniadau mwy difrifol wrth i actorion gelyniaethus gamddefnyddio AI ar gyfer camwybodaeth.

Mae gorgyffwrdd rhwng darparwyr AI a darparwyr gwasanaethau rheoleiddiedig o dan y Ddeddf, ond os bydd unrhyw ddarparwyr newydd yn cael eu dwyn i gwmpas trwy is-ddeddfwriaeth newydd sy'n ymestyn y dyletswyddau cynnwys anghyfreithlon i wasanaethau AI, byddant yn wynebu heriau sy'n gyfarwydd i'r rhai sydd eisoes yn mynd i'r afael â niwed o gamwybodaeth a thwyllwybodaeth ar eu gwasanaethau: diffyg diffiniadau gweithredol a chyfreithiol, diffyg eglurder ynghylch cylchoedd gwaith gwahanol actorion â chyfrifoldebau perthnasol, diffyg pwerau a dyletswyddau ynghylch rhannu gwybodaeth, ac yn y blaen. Yn yr un modd, bydd AI yn tynnu sylw at derfynau pwerau Ofcom o ran, er enghraifft ei gwneud yn ofynnol i blatfformau gymryd camau i hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau, sicrhau mynediad defnyddwyr at wybodaeth awdurdodol, a gweledd cynnwys AI.

Mewnwelediadau i benderfynwyr y tu hwnt i Ofcom

Mae rhai gwersi o waith y Pwyllgor sy'n llywio ein cyngor i Ofcom ond sy'n mynd y tu hwnt i gylch gwaith Ofcom. Rydym yn rhannu'r pwyntiau hyn yn y gobaith y gallant fod o ddefnydd i'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau perthnasol, yng ngoleuni'r rhybuddion gan arweinwyr diogelwch cenedlaethol a ddisgrifiwyd uchod. Wrth gydweithio'n agos ag Ofcom dros y 18 mis diwethaf, rydym wedi gweld nifer o heriau sy'n aml yn cael eu llunio fel rhai i Ofcom eu datrys ac rydym yn deall eu bod naill ai'n ddibynnol ar sefydliadau eraill neu'n mynd y tu hwnt i gylch gwaith rheoleiddio Ofcom. Rydym am dynnu sylw at ble mae mwy o angen cydlynu neu amlygu'n gliriach ble mae'r camsyniadau hynny'n bodoli.

1. Angen mwy o ddealltwriaeth o'r penderfyniadau y mae'r Senedd a Llywodraeth y DU wedi'u gwneud mewn perthynas â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth.

Mae pryder ynghylch camwybodaeth yn aml yn fwyaf difrifol yn ystod ac ar ôl digwyddiad mawr ac mae'n naturiol o dan yr amgylchiadau hyn y bydd galwadau brys am gamau gweithredu gan gyrff a ystyrir fel rhai sydd â chyfrifoldebau perthnasol. Yn yr amgylchiadau hyn yn enwedig, mae gan arweinwyr gwleidyddol rôl bwysig o ran sicrhau bod yr hyn a ofynnir gan Ofcom o fewn y pwerau a'r dyletswyddau a roddir iddo gan y Ddeddf.

Rydym wedi ceisio nodi yn yr adroddiad hwn y pwerau a'r dyletswyddau penodol a chyfyngedig sydd gan Ofcom mewn perthynas â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth o dan y Ddeddf Diogelwch Ar-lein. Cyn etholiadau Mai 2026, ysgrifennodd Ofcom [lythyr agored](#) defnyddiol yn egluro ei rôl mewn perthynas â nhw. Nodwn bwysigrwydd bod Ofcom yn parhau i esbonio ei rôl o dan y Ddeddf heb ymgymryd â'r rôl o eirioli dros y Ddeddf na'i hamddiffyn. Mae hefyd yn bwysig pwysleisio, er bod camwybodaeth yn ffenomen ar-lein ac all-lein, bod rôl Ofcom o dan y Ddeddf yn berthnasol i wybodaeth ar-lein yn unig, felly mae'n anghywir awgrymu bod gan Ofcom ddyletswyddau cyffredinol mewn perthynas â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth.

2. Paratodau ar gyfer etholiadau.

Mae mynd i'r afael â chamwybodaeth sy'n targedu etholiadau yn hanfodol i'n democratiaeth. Mae'r un mor hanfodol i'r gwaith hwnnw ennyn ymddiriedaeth yr etholwyr.

Ar hyn o bryd, nid yw'n glir beth fyddai'n digwydd pe bai bygythiad credadwy i etholiad yn cael ei ganfod, beth fyddai rôl gwleidyddion sy'n ceisio etholiad mewn ymateb, a fyddai gwybodaeth gyfrinachol posibl yn cael ei rhannu yn ôl yr angen, a yw'r cyrff perthnasol yn barod i gydweithio o dan bwysau amser, ac a fyddai'r ymateb yn effeithiol.

Y rhagofalon syml ac ymarferol sydd ei angen yw cyhoeddi datganiad lefel uchel fel Protocol Cyhoeddus Digwyddiad Etholiad Critigol Canada ynghylch sut y byddai bygythiad etholiad credadwy

yn cael ei drin¹⁸. Roedd y pwyllgor yn bwriadu cynnwys hyn fel argymhelliad i Ofcom yn ein Nodyn Cyngor ar etholiadau ond mae'n amlwg nad rôl Ofcom fyddai arwain ar hyn.

Mae Llywodraeth, y Senedd ac arweinwyr diogelwch cenedlaethol wedi rhybuddio'r cyhoedd dro ar ôl tro fod bygythiadau credadwy i'n democratiaeth o ganlyniad i gamwybodaeth. Nid ydynt wedi dweud beth fyddant yn ei wneud amdanynt. Heb osod disgwyliadau clir i'r cyhoedd ynghylch beth fydd yn digwydd os bydd bygythiad credadwy, mae risg y bydd honiadau o ymyrraeth mewn etholiadau, hyd yn oed yn seiliedig ar dystiolaeth fregus, yn effeithio ar ymddiriedaeth yn y broses etholiadol. Heb rolau, disgwyliadau a phrosesau rhannu gwybodaeth glir ar gyfer cyrff cyfrifol, mae risg o orfod llunio ymateb o dan gyfarwyddyd gwleidyddol yng nghanol etholiad. Byddai hyn yn peryglu ymddiriedaeth y cyhoedd.

3. Diogelwch cenedlaethol.

Mae risgiau diogelwch cenedlaethol o gamwybodaeth yn cynyddu oherwydd diffyg rhannu gwybodaeth, cydlynu ac eglurder ynghylch rolau â chyfrifoldebau gwasgaredig. Credwn fod hyn yn haeddu ystyriaeth frys a newid lle bo modd. Mae angen rhannu gwybodaeth am fygythiadau mewn ffordd y gall Ofcom a gwasanaethau rheoleiddiedig weithredu arni. Mae'n anodd gweld sut y gall cymdeithas agored wrthsefyll niwed o gamwybodaeth yn effeithiol pan fydd gwybodaeth ddiagnostig hanfodol wedi'i dosbarthu a heb fod ar gael i gyrff cyhoeddus perthnasol, heb sôn am y cyhoedd.

4. Galluogi gweithredu traws-wasanaeth.

Bydd risgiau o gamwybodaeth yn aml yn lledaenu ar draws gwasanaethau rheoleiddiedig, a rhwng sianeli ar-lein ac all-lein. Nid yw camwybodaeth all-lein o fewn cwmpas y Ddeddf. Mewn rhai meysydd diogelwch ar-lein, fel Gwrthderfysgaeth a Thwyll, mae mecanweithiau ar gyfer cydweithio i leihau niwed i ddefnyddwyr. Mae'r meysydd hyn wedi'u cwmpasu gan ddiffiniadau a chyfrifoldebau cyfreithiol cliriach nad ydynt yn bodoli yn achos camwybodaeth a thwyllwybodaeth. Rydym yn ymwybodol o rannu gwybodaeth ad hoc am risgiau ac ymatebion yng nghyd-destun digwyddiadau mawr fel y pandemig neu etholiadau sydd wedi dangos y gall y mathau hyn o fecanweithiau fod yn werthfawr. Dylid cynllunio unrhyw fecanwaith o'r fath i gyrraedd darparwyr gwasanaeth o bob maint: gwasanaethau llai a mwy newydd yn aml sydd â'r capasiti lleiaf i nodi ac asesu risgiau gamwybodaeth yn annibynnol, er nad yw'r risgiau hynny wedi'u cyfyngu i'r platfformau mwyaf.¹⁹ Dylid ystyried gwerth hyrwyddo gwell dealltwriaeth draws-wasanaeth o risgiau ac ymatebion naill ai yng nghyd-destun risgiau penodol fel etholiadau, neu ar sail barhaus.

5. Angen am well tystiolaeth ar gamwybodaeth a thwyllwybodaeth a'u heffaith.

Mae'r sail ymchwil ar gamwybodaeth a thwyllwybodaeth, sut maen nhw'n gweithio a pha effaith sydd ganddyn nhw, yn gyfyngedig ac yn aml o ansawdd isel. Mae camwybodaeth yn risg wrthwynebus a deinamig y mae angen ei hastudio gyda dulliau a data priodol i gynhyrchu canlyniadau amserol a defnyddiol. Mae'n ymddangos bod y ffordd y mae ymchwil academiaidd fel arfer yn cael ei chomisiynu a'i hariannu ar amserlenni aml-flwyddyn yn rhwysr i gael yr ymchwil

¹⁸ Llywodraeth Canada. [Protocol Cyhoeddus Digwyddiad Etholiad Critigol](#).

¹⁹ Ofcom, 2025. [Helpu gwasanaethau bach i lywio'r Ddeddf Diogelwch Ar-lein](#).

ymarferol sydd ei angen. Fel y gwelsom yn ein Nodyn Cyngor ar etholiadau, "Ar gyfer llawer o fygythiadau a drafodwyd yn eang nid oes fawr ddim tystiolaeth o ansawdd uchel, os o gwbl."²⁰

Nodwn adroddiad y Tasglu Mynediad i Ddata Platfformau Cymdeithasol ar Wella mynediad ymchwil i ddata cyfryngau cymdeithasol sy'n datgan: "researchers in the UK are currently unable to get this data reliably, lawfully or at scale. Without it, the harms the Online Safety Act was designed to address to be independent measured or verified and the effects of platforms' efforts to address them cannot be assessed. Nor can the effectiveness of the UK's own regulatory regime be fully tested."²¹ Rydym yn cytuno. Yn yr un modd, mae gan waith parhaus Ofcom ar dryloywder rôl i'w chwarae yma.

6. Angen am gydlyniant yn y fframwaith cyfreithiol a sefydliadol.

Mae rhoi cyfraith mor gymhleth â'r Ddeddf Diogelwch Ar-lein ar waith yn anochel yn datgelu meysydd lle nad yw gwahanol gyfrifoldebau a gwaith yn cyd-fynd yn berffaith. Mae rhai enghreifftiau yr ydym wedi dod yn ymwybodol ohonynt mewn perthynas â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth, a rhai ymatebion posibl, yn cynnwys:

- a. Mae dyletswyddau llythrennedd yn y cyfryngau ar Ofcom ond nid ar wasanaethau rheoleiddiedig. Mae'r ddyletswydd ar Ofcom yn cynnwys dyletswydd mewn perthynas â chamwybodaeth a thwyllwybodaeth. Mae llythrennedd yn y cyfryngau yn gyfle pwysig ar gyfer rhyddid mynegiant sy'n niwtral o ran cynnwys, gan barchu amddiffyniad rhag niwed o gamwybodaeth a thwyllwybodaeth. Gan nad oes gan Ofcom bwerau i orfodi platfformau i weithredu ei argymhellion llythrennedd yn y cyfryngau, mae'n hanfodol i blatfformau eu gweithredu'n wirfoddol. Dylai Ofcom ddefnyddio ei bwerau tryloywder i orfodi platfformau i ddatgelu gwybodaeth am eu hymdrechion eu hunain i hyrwyddo llythrennedd yn y cyfryngau.
- b. Mae dyletswyddau cynnwys anghyfreithlon yn cael eu sbarduno gan droseddau troseddol. Weithiau mae deall sut mae'r troseddau hynny'n berthnasol mewn gwahanol amgylchiadau yn gofyn am wybodaeth neu farn arbenigol sy'n perthyn i gorff arall. Er enghraifft, credwn y byddai'n ddefnyddiol i'r Comisiwn Etholiadol nodi ei farn ar sut y dylid dehongli troseddau o dan gyfraith etholiadol yng nghyd-destun y Ddeddf, fel y gallai Ofcom a gwasanaethau rheoleiddiedig weithredu ar y sail honno.
- c. Mae adran 175 o'r Ddeddf Diogelwch Ar-lein yn darparu i'r Ysgrifennydd Gwladol roi cyfarwyddiadau i Ofcom rhag ofn bygythiad i iechyd neu ddiogelwch y cyhoedd, neu i ddiogelwch cenedlaethol. Gall y cyfarwyddiadau ei gwneud yn ofynnol i Ofcom ei gwneud yn ofynnol i wasanaethau rheoleiddiedig wneud datganiad sydd ar gael i'r cyhoedd am y camau maen nhw'n eu cymryd. Gallai hwn fod yn bŵer a werth gwirioneddol a ddefnyddir yn rheolaidd, ond nid yw wedi'i ddefnyddio eto. Un enghraifft gredadwy o fygythiad i

²⁰ Pwyllgor Cyngori ar Wybodaeth Ar-lein, 2026. [Deall bygythiadau i etholiadau sy'n seiliedig ar wybodaeth ar-lein.](#)

²¹ Dr Alexandra Boutopoulou, Yr Athro Katharine Dommett, Yr Athro Amy Orben, Mark Scott, Dr David Zendle, 2026. Adroddiad Terfynol y Tasglu Mynediad at Ddata Platfformau Cymdeithasol, Medi 2026, [Blwyddyn o dystiolaeth: mewnwelediadau ac argymhellion ar fynediad at ddata cyfryngau cymdeithasol ar gyfer ymchwil i niwed ar-lein.](#)

ddiogelwch cenedlaethol fyddai ymgais i ymyrryd mewn etholiad, ac yn amlwg nid yw'n ddymunol i Ysgrifennydd Gwladol sy'n ymgeisydd yn yr etholiad hwnnw fyrfyfyrto'r defnydd cyntaf o'r pŵer hwn o dan yr amgylchiadau hynny. Am y ddau reswm, rydym yn awgrymu y byddai'n ddefnyddiol i'r Ysgrifennydd Gwladol ofyn i Ofcom gynghori ar yr amgylchiadau lle byddai'n ddefnyddiol arfer y pŵer hwn.

- d. Mae'r Pwyllgor wedi cael y dasg o gynghori Ofcom ar "sut y dylai darparwyr gwasanaethau rheoleiddiedig ddelio â chamwybodaeth a thywllwybodaeth ar wasanaethau o'r fath" ond nid yw'n glir i ni sut y gall gwasanaethau rheoleiddiedig wneud y penderfyniadau manwl, penodol i ffeithiau, yn gywir yn seiliedig ar droseddau troseddol penodol y mae'r Ddeddf yn galw amdanynt ar raddfa'r rhyngwrwyd. Oni bai bod y Senedd yn mynd i'r afael â'r cwestiwn o sut mae troseddau a gynlluniwyd i'w gorfodi drwy'r llysoedd ar waith er mwyn cydymffurfio â'r dyletswyddau, yn ymarferol gall gwasanaethau a reoleiddir dewis mabwysiadu Telerau Gwasanaeth sy'n ehangach na'r troseddau troseddol a gorfodi'r rheini. Mae'n bwysig bod craffu seneddol o'r Ddeddf yn cydnabod nad yw'r union ddiffiniadau o droseddau a gwmpesir gan y Ddeddf o reidrwydd yn sbarduno gwneud penderfyniadau gweithredol, ac nad yw mesurau diogelu sy'n diogelu rhyddid mynegiant wrth ddiffinio troseddau o reidrwydd yn cael yr un effaith yng nghyd-destun y Ddeddf.

Rydym hefyd yn pryderu bod risg o anghysondeb yn y llyfr statud lle bydd y ddeddfwriaeth arfaethedig i ostwng yr oedran pleidleisio i 16 yn cysylltu â'r dyletswyddau diogelwch plant yn y Ddeddf. Mae cyfle i'r Senedd fynd i'r afael â hyn yn ystod pasio'r Bil Cynrychiolaeth y Bobl.

7. Cydweithredu rhwng rheoleiddwyr.

Mae gan Ofcom broses sefydledig ar gyfer gweithio gyda rheoleiddwyr eraill y DU trwy'r Fforwm Cydweithredu Rheoleiddio Digidol. Fel y dywedasom yn ein Nodyn Cyngor ar ddeall niwed ariannol ar-lein, byddai cydweithio i edrych ar y croestoriad o ddiogelwch ar-lein, diogelu data, a rheoleiddio gwasanaethau ariannol yn helpu i ddeall sut y gellir gwneud i'r cyfundrefnau hyn weithio gyda'i gilydd er budd y cyhoedd i liniaru gwybodaeth ariannol ffug neu gamarweiniol. Bydd angen cydweithio tebyg mewn meysydd eraill. Mae rôl Ofcom o dan y Ddeddf Diogelwch Ar-lein yn gofyn am gefnogaeth gan reoleiddwyr eraill sy'n rhannu gwybodaeth ac arbenigedd. O ystyried bod y Senedd y DU yn penderfynu ar rannu pwerau a chyfrifoldebau rhwng cyrff cyhoeddus, efallai y bydd y Senedd y DU yn dymuno monitro a yw'r croestoriadau yn gweithio fel y dymunai.

Cynnig ar gyfer Canolfan Genedlaethol ar gyfer Amddiffyn Gwybodaeth

Ers paratoi'r adroddiad hwn, cyhoeddodd Llywodraeth y DU ei bwriad i sefydlu Canolfan Genedlaethol ar gyfer Amddiffyn Gwybodaeth. Mae hyn yn rhoi cyfle posibl i gymryd camau wedi'u llywio gan bwyntiau a godwyd yn yr adroddiad hwn, gan gynnwys yn benodol yr angen i rannu gwybodaeth effeithiol ac ar gyfer parodrwydd etholiadol.

Mae rhyddid mynegiant yn sylfaenol i gymdeithas agored, ac mae'n rhaid i unrhyw weithred i wrthsefyll twyllwybodaeth ei amddiffyn. Mae mentrau newydd yn y maes hwn yn destun craffu oherwydd y risgiau y gallant eu peri i ryddid mynegiant, a gallant eu hunain ddod yn destun

twyllwybodaeth. Am y ddau reswm, bydd yn bwysig i unrhyw ganolfan newydd gael ei dylunio'n ofalus, ei hesbonio'n ofalus ac yn destun craffu gofalus, gydag amddiffyniadau ar gyfer rhyddid mynegiant wedi'u hymgorffori o'r cychwyn cyntaf.

Cydnabyddiaeth

Mae'r Pwyllgor bellach wedi gweithio gyda staff Ofcom ers 18 mis. Maent yn weision cyhoeddus eithriadol, ac rydym yn ddiolchgar iawn iddynt am eu gwaith rhagorol yn y maes heriol hwn, yn ogystal ag ar draws yr holl gylch gwaith o ddiogelwch ar-lein a rhoi effaith i benderfyniadau'r senedd y DU yn y Ddeddf Diogelwch Ar-lein. Mae Ofcom yn ffodus i gael tîm sydd â'r weledigaeth, yr arbenigedd a'r sgil i'r gwaith hwn. Diolchwn iddynt oll.

Gwasanaethodd Mark Scott fel aelod o'r Pwyllgor, a gwasanaethodd Richard Allan fel cadeirydd y Pwyllgor, o ddechrau ein gwaith gyda'n gilydd. Ymddiswyddodd Mark Scott ym mis Chwefror 2026, ac ymddiswyddodd Richard Allan ym mis Gorffennaf 2026. Roedden nhw'n gydweithwyr gwerthfawr ac arbenigol a wnaeth gyfraniadau hanfodol i gynnwys gwaith y Pwyllgor ac i'r profiad o weithio gyda'r Pwyllgor. Diolchwn i'r ddau.